

L'ofici de pintor és molt arriscat

Al llarg dels darrers 15 anys el pintor, escenògraf i escriptor Eduardo Arroyo (Madrid, 1937) ha exposat sovint a València. Ara mateix exhibeix, a la Galeria Fandos, una retrospectiva de la seua obra sobre paper (1967-1992).

Aplegar, en una exposició, els papers bàsics de més de 25 anys de treball que, a més, recorren els grans temes de l'obra d'un artista, és la tasca fonamental que ha fet Arroyo a la Galeria Fandos de València. Aquí es troben les grans passions temàtiques d'aquest pintor narratiu amb els dibuixos, *collages*, *gouaches* que representen els arguments bàsics de la seua creació: el món de la pintura, l'exili, els hotels, els escuraxemeneies, la boxa, la nit, la ciutat i ell mateix.

—*¿Els papers de l'artista són els esboços de la pintura?*

—En aquest cas no, evidentment. Coincideixen els temes, però es tracta d'un treball específic fet sobre paper. A més l'obra té una factura distinta.

—*Aquesta mostra d'obra sobre paper (1967-1992) ¿recull fetitxes del seu treball pictòric?*

—Sí, evidentment, aquí podeu trobar les sabates, els gats, les sardines, inclús Micky Mouse.

—*¿Un poc, un calaix de sastre de l'estudi de l'artista?*

—No, en absolut. Aquests dibuixos es justifiquen per ells mateixos. Allò del "calaix de sastre" serà, possiblement, un pròxim llibre que faré en col·laboració amb l'escriptor Mariano Navarro.

—*¿Quines novetats inclou aquesta exposició?*

—Per exemple, una sèrie d'obres dedicades al personatge de Sherlock Holmes, resoltes amb una tècnica mixta i la utilització de la fotografia.

—*¿Quina relació manté vostè amb la fotografia?*

—Jo he estat, sempre, molt interessat en el món de les imatges, però jo no sóc un fotògraf. Alguna vegada, he de confessar-ho, vaig utilitzar una fotografia de Henri Cartier Bresson per a fer un quadre. Ara use la fotografia a la manera d'un mosaic. Estic molt interessat en els àlbums familiars. Introduir-te en ells et fa sentir-te com un lladre, d'imatges, és clar. Ara treballa en un àlbum d'una família catalana. És molt suggestiu. És clar que també hi introduec elements subversius en la meua interpretació.

—*¿Quina relació manté amb Barcelona?*

—Bona, allí vaig fer la meua primera exposició, a la Galeria Maeght, després de molts anys d'exili. Mantinc amb la ciutat una relació intensa i harmònica, a més tinc un amic, Carles Taché, que, com a galerista, s'ocupa de la meua obra.

—*Vostè també ha fet un cartell per a les Olimpíades.*

—Sí, m'han encarregat un cartell per a les pròximes Olimpíades de Barcelona. Diguem, per a resumir la qüestió, que Barcelona suporta bé el meu madrilenyisme.

—*Per cert, vostè és molt conegut a Europa pel seu treball com a escenògraf. ¿Quin projecte té en mans?*

—Estic dissenyant l'escenografia de l'òpera *La casa dels morts*, que serà dirigida per Klaus-Maria Gruber, amb música de Claudi Boado, i que inaugurarà la temporada d'òpera de 1992 a Salzburg.

—*¿I, per a Sevilla, fa alguna cosa?*

—No m'han demanat res. No estic vinculat a aquell

"He estat sempre molt interessat en el món de les imatges però no sóc fotògraf".

projecte tan faraònic. Sí que m'hauria agradat que, amb motiu de l'Expo, inauguraren el tren d'alta velocitat en la línia Barcelona-Madrid i Barcelona-València. És quasi tercermundista fer 10 hores des de la capital catalana a la capital espanyola. Dic això perquè viatge sempre en tren.

—*¿Però què pensa vostè de l'Expo de Sevilla?*

—Sobre aquest projecte no vull definir-me. A més, encara no s'ha inaugurat. Cal esperar.

—*Tampoc participa vostè en l'homenatge a sant Joan de la Creu.*

—No, evidentment, jo de místic tinc poca cosa. Però sí que participaré en dos homenajes culturals d'àmbit europeu: el de James Joyce i el de Giuseppe Rossini.

—*¿Està preparant un llibre sobre Rossini?*

—Sí, amb l'antropòleg Fallassi, el mateix autor amb qui he fet a València *El Palio di Sienna*.

—*¿Com és que ha imprès un llibre italià en una im-*

premta valenciana?

—Aquí hi ha bons professionals de la impremta i la impressió d'obra gràfica. Estic molt content de l'edició de Ricard Vicent Editors.

—*¿Quina relació manté vostè amb València?*

—Darrerament molt intensa. Madrid i València són

sentat en els museus espanyols?

—Al Centre Reina Sofia i a l'IVAM, bé. Estic content, tant qualitativament com quantitativament. A més l'IVAM té tota la meua obra gràfica. Però també estic ben representat al centre Georges Pompidou.

—*¿Després de 25 anys de treball ha arribat el temps d'una retrospectiva d'Arroyo?*

—Una breu correcció, són més de 30 anys de treball. Però jo no sóc molt partidari de retrospectives. Això sona a funerari. Jo per una altra part, no sóc cerimoniós. A

tració francesa, amb la seua política artística, ha eliminat l'art modern en aquell país. Les paraules "subvenció" i "promoció" de l'administració de l'art jove haurien de ser esborrades del diccionari de la pintura. Ser pintor és una cosa i ser enginyer, una altra molt distinta. Aquest és un ofici molt arriscat. Aquest és un ofici dramàtic, i molt salvatge.

—*Finalment ¿vostè es considera un creador polifacètic?*

—Jo he acceptat, fins a cert punt, alguns reptes, com l'escriptor francès Jean Cocteau, que feia de tot un poc. M'agrada eixir de l'esquema. M'agrada, insisto, fer de tot un poc. Per aquesta raó escric, faig escenografies teatrals, pinte, dibuixe, faig llibres amb obra gràfica, etc. Jo estic content amb aquesta dinàmica cultural.

—*Tota aquesta activitat, per cert, arriba després d'una greu malaltia que va patir fa poc.*

—Sí, vaig estar a punt de morir per una peritonitis molt complicada. El repòs després de les dues intervencions quirúrgiques em va fer reflexionar molt. Ara faig una vida més assossegada. Treballo molt a l'estudi a Madrid i a París. I de vegades, fins i tot, aprofiteu un viatge per a dibuixar. Ara estic molt capficat amb el tema dels llibres. També faig obra gràfica.

—*¿I és vostè, així mateix, un artista polèmic?*

—Sóc polèmic amb mi mateix i amb la meua obra. ¿Per què no? És una manera de ser. Una manera vital d'entendre el món. No sóc un teòric. Les teories envelleixen molt aviat. Ho hem vist amb els darrers canvis del món. Preferesc tenir els meus dubtes. En això, per la meua formació francesa, sóc un poc cartesià.

Manuel García

dues ciutats a què estic molt vinculat. Aquí, a València, he fet les meues darreres exposicions, a la Sala Parpalló, la Galeria Temple i l'obra gràfica completa a l'IVAM. Estic també molt pròxim al projecte de l'Institut Valencià d'Art Modern.

—*¿I, ara, un poc més, amb l'exposició de la Galeria Fandos?*

—Evidentment, això m'ha permès fer un recorregut per la meua obra sobre paper des de 1967 fins a 1992.

—*¿Com està vostè repre-*

—*¿Com veu vostè el boom museogràfic espanyol?*

—Molt bé. Una ciutat, per a ser una gran ciutat, necessita un bon museu. València, per exemple, ha canviat molt —almenys des del punt de vista artístic— des que té l'IVAM.

—*¿I Barcelona?*

—El projecte del Museu d'Art Contemporani de Barcelona suposa que haurà d'adaptar-se a les grans transformacions en marxa de la mateixa ciutat. No és fàcil fer un museu. Això comporta temps i treball.

més una exposició retrospectiva ha tenir una vertadera raó de ser.

—*De totes maneres, vostè ja ha fet alguna mostra antològica.*

—Això és veritat: a Madrid i París el 1982 i a València el 1989. La de Madrid era convenient perquè feia 25 anys que estava fora.

—*Per cert, ¿com veu vostè la perspectiva dels joves artistes d'aquest país?*

—Jo estic d'acord amb el pintor Miquel Barceló —que estime molt— que l'adminis-

VICENTE A JIMENEZ

